

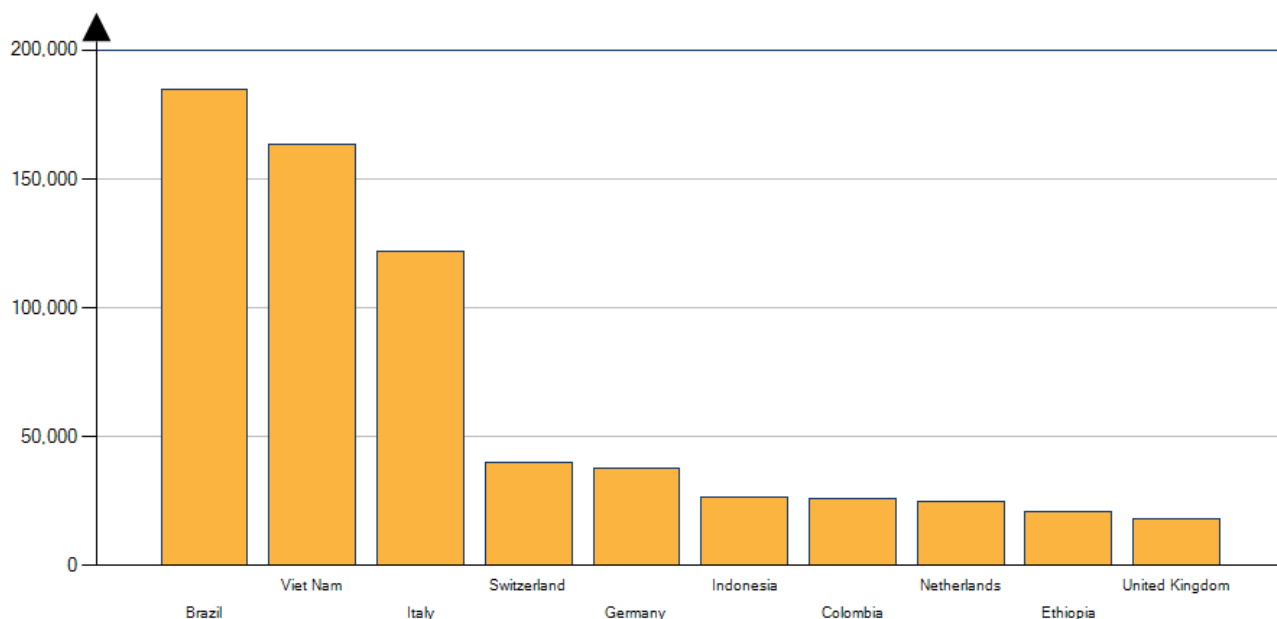
Thị trường chè và cà phê tại Nga trong năm 2022

Nga từ lâu đã được coi là "xứ sở chè", và chè là thức uống phổ biến nhất của người Nga, chỉ đứng sau nước lọc. Nó xuất hiện lần đầu tiên vào thế kỷ 17, và bắt đầu từ thế kỷ 18, truyền thống tiêu dùng của riêng nó bắt đầu xuất hiện. Nếu chè được đa số người dân gắn liền với những bữa tiệc chè tại gia và những cuộc trò chuyện ấm cúng, thì họ lại thích uống cà phê bên ngoài - trên đường đi làm, trong văn phòng hay những quán cà phê. Cà phê xuất hiện lần đầu tiên ở Nga cũng vào thế kỷ 17, nhưng muộn hơn chè 30 năm. Cả chè và cà phê chỉ trở nên phổ biến vào thế kỷ 19; trước thời kỳ đó, đồ uống được tầng lớp thượng lưu trong xã hội tiêu thụ thường xuyên nhất do giá thành cao. Năm 2019, lần đầu tiên tiêu thụ cà phê của người Nga vượt qua tiêu thụ chè.

Theo số liệu hải quan Nga, nhập khẩu chè và cà phê vào Nga trong năm 2021 đạt 1229 triệu USD, trong đó cà phê là 786,7 triệu USD và chè là 442,2 triệu USD. Chè và cà phê chủ yếu được nhập khẩu vào Nga chủ yếu dưới dạng nguyên liệu.

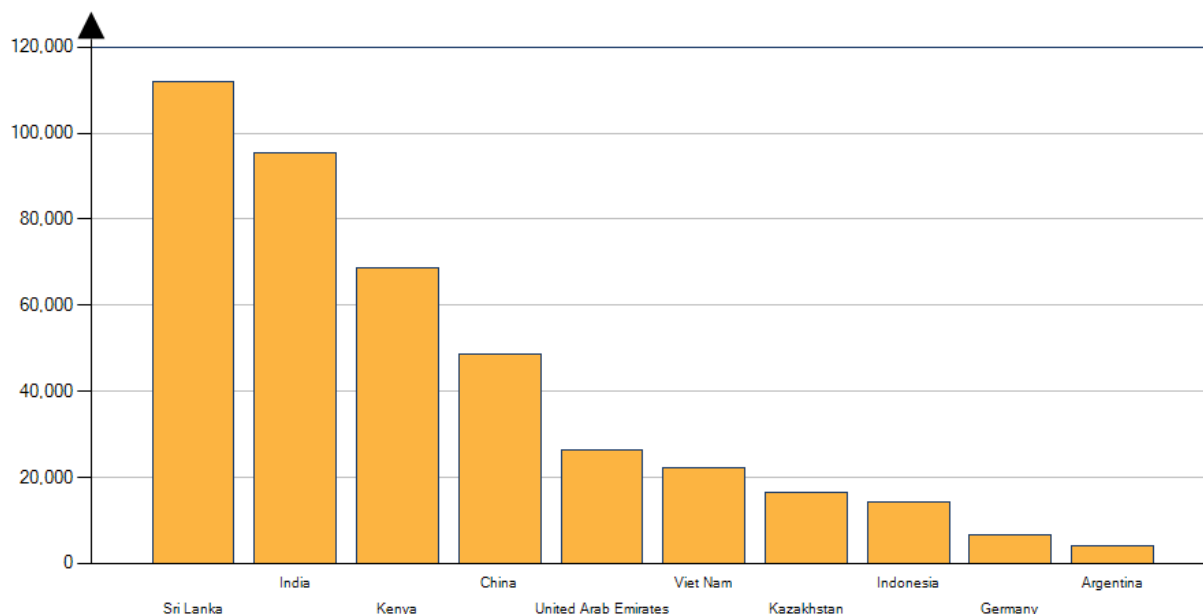
Top-10 các nước xuất khẩu cà phê nguyên liệu vào Nga năm 2021

Đơn vị: nghìn USD

Top-10 các nước xuất khẩu chè nguyên liệu vào Nga năm 2021

Đơn vị: nghìn USD

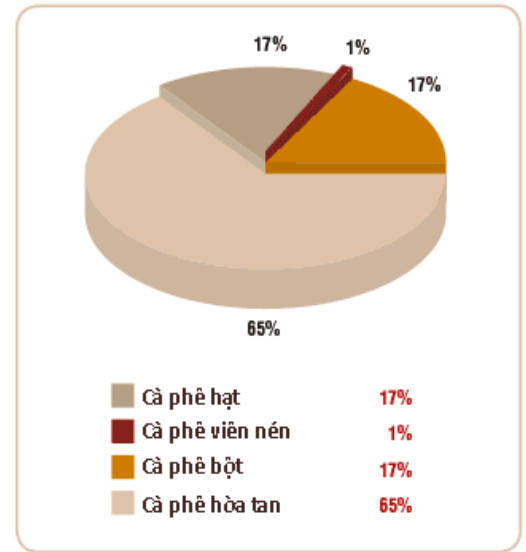
Nguyên liệu cà phê và chè được nhập khẩu từ Ấn Độ, Sri Lanka, Trung Quốc, Brazil, Uganda, Ecuador, Việt Nam, Kenya, Indonesia. Vào mùa xuân năm 2022, toàn bộ thị trường chịu tác động của các biện pháp trừng phạt: tuyến giao hàng thay đổi, một số công ty vận chuyển từ chối vận chuyển hàng hóa đến Nga, các nhà cung cấp chuyển sang hệ thống trả trước và giá cà phê thế giới cũng tăng do lo ngại thiếu hụt phân bón. Ngoài các lý do chính trị, điều kiện tự nhiên cũng gây khó khăn cho thị trường - vụ thu hoạch cà phê Arabica kém ở Colombia và Mỹ Latinh cũng có tác động đến tăng trưởng giá. Mặt khác, Ethiopia và Việt Nam, các nước không gặp vấn đề về sản lượng, đã tăng xuất khẩu cà phê sang Nga. Chuỗi cung ứng thay thế mới không qua châu Âu mà đi qua Ấn Độ, Iran và Thổ Nhĩ Kỳ.

Chè được đóng gói, hạt cà phê được rang và đóng gói tại Nga, cho phép tạo việc làm và mang lại thuế bổ sung cho ngân sách. Các cơ sở chế biến tại Nga sản xuất khoảng 90% sản lượng chè thành phẩm và khoảng 75% sản phẩm cà phê. Đồng thời, Nga không chỉ bán cà phê rang trong nước mà còn xuất khẩu. Các hướng xuất khẩu chính là các quốc gia thuộc Liên minh kinh tế Á-Âu và CIS. Sản lượng xuất

Thương vụ Việt Nam tại LB Nga ru@moit.gov.vn
khẩu còn nhỏ (khoảng 16 nghìn tấn năm 2021) nhưng tăng trưởng rõ rệt qua từng năm.

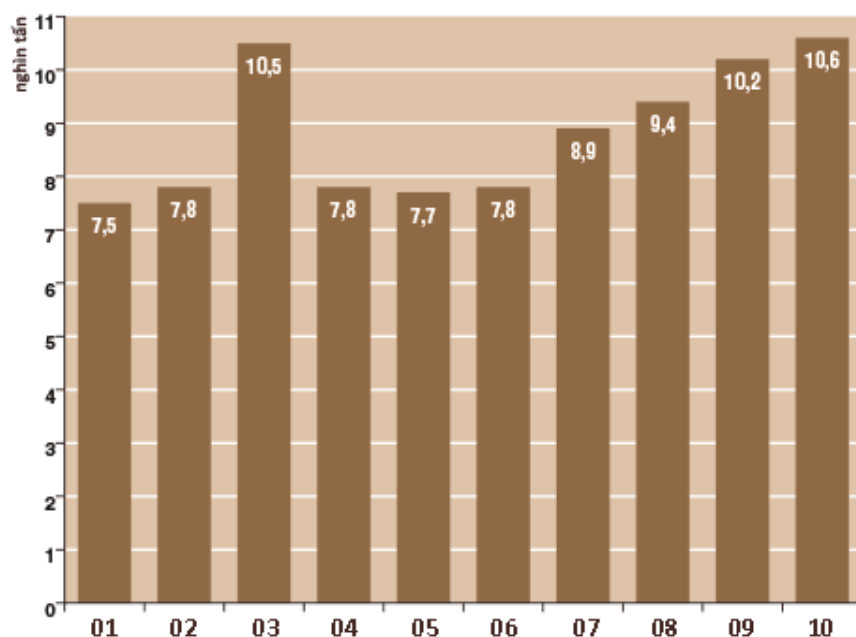
Tổng khối lượng tiêu thụ cà phê tính theo kilôgam tại các mạng lưới bán lẻ lớn nhất được chia thành các loại như sau: cà phê hòa tan chiếm 65%, cà phê hạt và cà phê xay - 17% mỗi loại, cà phê viên nén chiếm 1% (Hình 1). Cho đến nay ở Nga, cà phê hòa tan được lựa chọn nhiều hơn cà phê hạt.

Hình 1: CÁC SẢN PHẨM CÀ PHÊ TẠI CÁC MẠNG LƯỚI BÁN LẺ CỦA NGA

Vào tháng 3 năm 2022, với việc nhiều nhãn hàng tuyên bố rút khỏi thị trường Nga đã dẫn đến nhu cầu bùng nổ đối với nhiều loại hàng hóa, bao gồm cả cà phê, người dân đã cố gắng mua dự trữ do lo ngại nhãn hiệu yêu thích của mình biến mất khỏi kệ hàng. Sau khoảng thời gian để thị trường ổn định lại thì việc mua nhằm tích trữ là không cần thiết. Kể từ cuối mùa hè, theo các thống kê thì doanh số bán hàng thực tế đã tăng lên, với sự tăng trưởng chủ yếu nhờ doanh số bán cà phê hòa tan tăng (Hình 2).

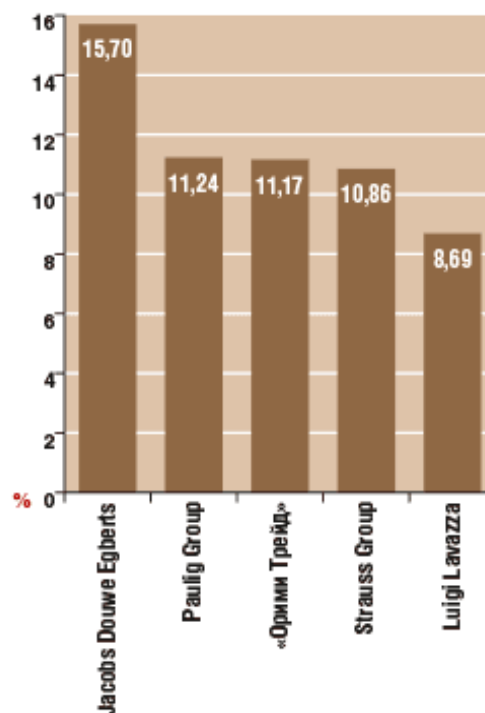
Hình 2: XU HƯỚNG BÁN HÀNG CÀ PHÊ HÒA TAN TRONG NĂM 2022

Trong danh mục cà phê hòa tan, dẫn đầu về khối lượng tiêu thụ tính theo kilôgram là Nestle (thương hiệu Nescafe) với 35% thị phần. Vị trí thứ hai thuộc về Jacobs (thương hiệu Jacobs, Carte Noire, Moccona) với tỷ lệ 24% và vị trí thứ ba thuộc về Food Empire Holdings (thương hiệu Maccoffee) với tỷ lệ 13%.

Theo số liệu của công ty nghiên cứu thị trường NTech, những công ty dẫn đầu về khối lượng bán cà phê hạt ở Nga trong 10 tháng đầu năm 2022 là Jacobs Douwe Egberts, Paulig Group, Orimi Trade (nhãn hiệu Jockey và Jardin), Strauss Group (Chernaya Karta và Ambassador), Luigi Lavazza . Cùng với nhau, 5 công ty này chiếm hơn 57% tổng khối lượng tiêu thụ (Hình 3).

Hình 3: TOP-5 NHÀ SẢN XUẤT CÀ PHÊ RANG HẠT

Với việc Lavazza tuyên bố rút khỏi thị trường vào tháng 4/2022. Tập đoàn Paulig cũng quyết định rời khỏi thị trường Nga và bán lại tài sản của mình cho đối thủ Milagro. Nhà máy rang cà phê ở Tver đã được tiếp quản, nhưng thương hiệu và công thức của Paulig không được đưa vào thỏa thuận.

Thương hiệu Paulig đang dần bị rút khỏi thị trường Nga, theo thỏa thuận giữa các bên, trong giai đoạn chuyển giao, nhà sản xuất Phần Lan sẽ tiếp tục cung cấp cà phê nhân cho chủ sở hữu mới.

Công ty Israel Strauss Group cũng đang bán mảng kinh doanh cà phê của mình tại Nga dưới các nhãn hiệu TOTTI, Chernaya Karta, Ambassador, Platinum, Le Cafe, FORT. Trong số những người mua tiềm năng có các công ty lớn nhất trên thị trường - Nestle, Kraft Foods, Sara Lee.

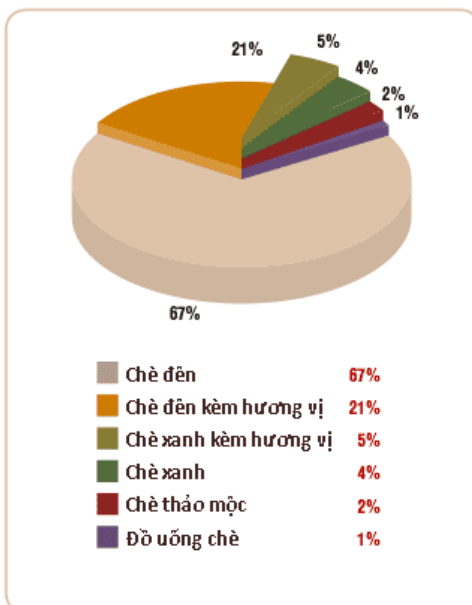
Thị phần của những doanh nghiệp rời khỏi thị trường Nga đang dần bị chia cho những doanh nghiệp khác, hiện nay chúng ta có thể thấy các thương hiệu cấp hai và cấp ba trên các kệ hàng. Thị trường cà phê có tính cạnh tranh cao và có nhiều công ty vì vậy các khoảng trống cũng được lấp đầy khá nhanh. Ở hạng mục cà phê rang xay, Orimi Trade (Jockey) dẫn đầu với 23% thị phần.

Orimi cũng là nhà sản xuất chè và cà phê lớn nhất ở Nga. Chè túi lọc và chè lá các dạng chè phổ biến trên các kệ hàng. Dẫn đầu thị trường Nga về doanh số bán chè túi lọc là Orimi Trade (nhãn hiệu chính Greenfield, Princess Nouri, Tess) với 43% thị phần và May Foods (Richard,

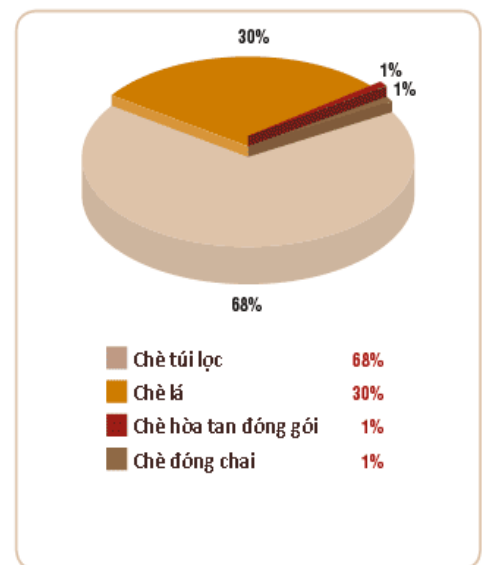
Mayski, Lisma, Curtis) với 21% thị phần. Ở mảng chè lá,

Orimi Trade cũng dẫn đầu với 31% thị phần. Thị phần của "May Foods" là 16%, cổ phần của "Azersun Holding" ("Azerchai") - 11%. Người Nga thích chè đen chiếm 67% và 21% thích chè đen với hương vị. Chè xanh được trung bình 9% người mua lựa chọn (Hình 5).

Hình 5: CÁC LOẠI CHÈ (kg)

Hình 4: CÁC DẠNG CHÈ (kg)

Dù tăng giá ở thời điểm hiện tại, so với chè, cà phê vẫn giữ được vị trí dẫn đầu về doanh số tại các chuỗi siêu thị. Cà phê được bán nhiều hơn 34% về mặt số lượng và 46% về mặt giá trị so với chè trong 10 tháng đầu năm 2022./.

Theo số liệu của Hải quan Việt Nam, trong năm 2022, Việt Nam xuất khẩu mặt hàng cà phê sang Nga đạt 279,4 triệu USD tăng 44% so với năm 2021 và mặt hàng chè đạt 16,76 triệu USD giảm 14,6% so với năm 2021.